

Uutisia ranteessa? Älykellojen soveltuvuus journalismiin

Loppuraportti

Turo Uskali ja Helena Hirvinen

Viestintätieteiden laitos

Joulukuu 2016

Jyväskylän yliopisto

Viestintätieteiden laitos 2016

ISBN 978-951-39-6899-1

Verkkójulkaisu (PDF)

Turo Uskali ja Helena Hirvinen

Uutisia ranteessa? Älykellojen soveltuvuus journalismiin

Jyväskylän yliopisto 2016

Executive summary

News on the wrist? How do smartwatches suit journalism – the research project aimed at critically exploring how the much hyped, in 2014–2015, new category of wearable devices could benefit journalism as a new publication platform and working tool.

Based on news about smartwatches, expert interviews (N=6) and interviews of voluntary smartwatch testers (N=9, minimum period of one month of testing), we can conclude that smartwatches were not yet ready in 2016 for being a serious new device for journalism.

One of the arguments is that the contemporary forms of smartwatches do not offer sufficient new functionality or any other extra value for news professionals to consider replacing their smartphones with smartwatches. Indeed, even the most modern iteration of smartwatches needs to connect to a smartphone in order to be of use.

All the experts interviewed for this research were especially critical of smartwatches' poor functionality and expensive price tags. Some experts even criticized the "big and ugly" outlook of the devices. However, many experts also predicted that wearables might develop in the future into totally different forms and therefore it is too early to claim that smartwatches, as a journalism tool, have flopped.

The evening newspapers *Iltä-Sanomat* and *Iltalehti* were the first news outlets in Finland to create special news apps for smartwatches. The audience user base was barely into four figures (less than 10 000) in 2016.

According to smartwatch testing group, which included journalists (5), faculty members of the Department of Communication (3), and journalism student (1), the major benefit of using smartwatches was to receive push-notifications from emails, social media services, and news, especially in breaking news situations. The testers were, however, critical of the distraction aspect caused by too many notifications, and also poor opportunities to customize the news flow.

In conclusion, smartwatches were defined by the testers as "toy-neat glancing devices". Google News founder Krishna Barat also claimed in an interview that "I don't think that the future of journalism can be something that small".

The research was funded by Viestintäalan tutkimussäätiö.

Keywords: Wearables, smartwatches, journalism, innovations, testing, interviews, Finland

Tiivistelmä

Tämän tutkimushankkeen päätarkoituksena oli selvittää älykellojen soveltuvuus journalismiin, sen uutena sisällönjulkaisupaikkana sekä työvälineenä.

Keskeisinä tiedonhankinnan menetelminä olivat journalistisen ja tutkimuksellisen aineiston jatkuva monitorointi, asiantuntijahaastattelut (N=6) sekä älykellojen testaus koeryhmien avulla. Vähintään kuukauden mittaisen testijakson teki yhteensä yhdeksän testaajaa.

Tutkimuksen keskeisenä tuloksena oli, että älykellot eivät ole ainakaan vielä vuonna 2016 nousseet uudeksi varteenotettavaksi viestinnän laitekategoriaksi eivätkä ne siten ole korvaamassa esimerkiksi älypuhelimia.

Suurin hyöty älykelloista on breaking news -uutistilanteissa, jolloin uutinen tavoittaa älykellon käyttäjän nopeammin kuin esimerkiksi älypuhelimien. Uutisten lisäksi myös sosiaalisen median ja sähköpostien viestit siirtyvät älykelloihin nopeasti ilmoituksina. Älykelloja voidaankin luonnehtia vilkaisulaitteiksi.

Lopuksi voidaan todeta, että koska älykellojen käyttäjäkunta on vielä pientä, älykelloihin erikseen tehtyä journalistista sisältöä ei juuri kannata vielä tehdä, mutta uutisia voi esimerkiksi "peilata" älypuhelimien uutissovellutuksen ilmoituksina. Testausten perusteella älykellot eivät sovellu journalistiseksi työvälineeksi siten, että niillä voitaisiin tuottaa sisältöjä.

Tutkimuksen rahoitti Viestintäalan tutkimussäätiö.

Asiasanat: Puettava teknologia, älykellot, journalismi, innovaatiot, testaus, haastattelut, Suomi

SISÄLLYS

Executive summary	4
Tiivistelmä.....	5
1. Johdanto.....	7
<i>Jyväskylän testausryhmät</i>	8
2. Iltapäivälehdet varhaisina omaksujina.....	10
<i>Kotimaan uutiset kärjessä</i>	12
3. Älykellojen käyttökokemukset.....	14
<i>Kaksi toimittajaryhmää: luopujat ja käyttäjät</i>	14
<i>Älykellojen uutiskäyttö</i>	15
<i>Älykellojen muu käyttö</i>	18
<i>Akun kestävyys ja ulkonäkö</i>	19
<i>Testaajien kokonaisarviot</i>	20
4. Kansainvälistä asiantuntijakritiikkiä.....	23
5. Yhteenveto: "Lelusiistejä vilkaisulaitteita"	25
Lähteet.....	27
Liitteet	

1. Johdanto

Kun Xerox Parcin tutkimusjohtaja Marc Weiser 1980-luvun lopussa hahmotteli Piilaaksossa, Palo Altossa viestinnän tulevaisuutta, hän kehitti uuden käsitteen 'ubiquitous computingin' eli jokapaikan tietotekniikan. Hänen mielestään tietotekniikan vaatima tila oli pienemässä niin paljon, että laitteet alkoivat jo sulautua ympäristöönsä. Pian emme enää kiinnittäisi niihin mitään erityistä huomiota. Weiserin johdolla Xerox Parcin tutkijat alkoivat kehitellä ensimmäisiä pieniä, Post-it lapun kokoisia älylaitteita, joissa oli kosketusnäyttö. Weiserin mielestä tulevaisuudessa oli täysin mahdollista, että jokaisessa huoneessa olisi näitä pieniä tietokoneita, joita kuka tahansa voisi helposti käyttää. (Weiser 1991.)

Weiser oli selvästikin mobiililaitteiden, älypuhelinien ja tablettien aikakauden ennakoija. Sen sijaan, että älylaitteita olisi jokaisessa huoneessa, älypuhelin kulkee mukamme kaikkialle. Älypuhelimet ja langattomat nopeat internet yhteydet ovat siirtäneet meidän jokapaikan viestinnän aikakaudelle. Myös uutiset ja muu journalistinen aineisto tavoittaa meidät jo reaaliajassa missä vain ja milloin vain. (Hunter 2002; Greenfield 2006; Mannermaa 2008; Bughin et al 2010; Nurmi et al 2010.) Myös uutisten kulutus on siirtymässä yhä enemmän pieniin, älypuhelinien näyttöruutuihin. (Uskali 2013.)

Puettavan teknologian on arvioitu muuttavan seuraavaksi viestintää. Älykellot on uusin, jo markkinoille tullut medialaite, jonka ennustetaan vaikuttavan uutiskulutukseen ja siten myös uutisbisnekseen. (WAN-Ifra 2015.) Älykellojen pienet näyttöruudut asettavat kokonaan uudenlaisia haasteita journalistiselle sisällöntuotannolle. Toisaalta älykellot ovat koko ajan läsnä, ihossa kiinni, toisin kuin esimerkiksi älypuhelimet, jotka useimmiten ovat taskussa tai laukuissa. (WAN-Ifra 2015; Riley 2015.)

Älykelloja myytiin vuonna 2014 yhteensä noin seitsemän miljoonaa, ja niitä valmisti lähes 100 eri yritystä. Applen ensimmäinen älykello tuli myyntiin vuoden 2015 keväällä ja oikeastaan vasta Applen tuotejulkistuksen jälkeen älykelloihin on alettu suhtautua vakavasti, varteenotettavana uutena medialaitekategoriana. Elokuuhun 2015 mennessä Apple Watchista olikin jo tullut toiseksi suosituin älykellojen valmistaja kuntoiluranneke Fitbitin jälkeen. Muita suuria älykellojen valmistajia ovat Xiaomi, Garmin ja Samsung. Älykellojen myynti nousi vuoden 2014 elokuusta vuoden 2015 elokuuhun lähes 20 miljoonaan eli yli 220 prosenttia. (The Guardian 28.8.2015; IDC 27.8.2015.)

Uutismediaa on pitkään syytetty hitaasta reagoinnista viestintäympäristön muutoksiin sekä innovointikyvyn puutteesta. (Uskali 2011a; Uskali 2011b; Uskali 2013.) Nyt kuitenkin monet uutisyrietykset ovat jo kehitelleet "ensimmäisen sukupolven" älykellouutissovelluksiaan. Vuoden 2015 syksyyn mennessä älykelloihin olivat tehneet omia journalistisia sisältöjään esimerkiksi New York Times, The Guardian, AP, Time, Bloomberg, Washington Post, BBC News, CNN, The Economist, Yahoo News!, Quartz ja Digg. Myös Iltasanomat oli julkaissut

ensimmäisen älykellosovelluksensa Samsungin älykelloon jo vuoden 2014 syksyllä ja Apple Watchiin vuoden 2015 aikana (Rinne, 10.3.2016, haastattelu).

Lisäksi vuonna 2015 maailmalla järjestettiin useita journalismin tulevaisuusseminaareja ja konferensseja, joiden pääteemana olivat puettavat älylaitteet ja etenkin älykellot.¹ Alku näytti lupaavalta.

Uutisia ranteessa? -tutkimushankkeen päätarkoituksena on ollut selvittää älykellojen soveltuvuus journalismiin, sen uutena sisällönjulkaisupaikkana ja liiketoimintamahdollisuutena sekä työvälineenä. Keskeisinä tiedonhankinnan menetelminä olivat journalistisen ja tutkimuksellisen aineiston jatkuva monitorointi, pienimuotoinen älykellojen uutisvirtojen sisällönerittely, kotimaiset ja ulkomaiset asiantuntijahaastattelut sekä älykellojen testaus koeryhmien avulla.

Stanfordin yliopiston post-doc Tanja Aitamurto kertoi haastattelussa (2.10.2016), että älykellojen uutiskäytöstä ei vielä ole julkaistu tutkimustietoa, joten tämä raportti kuuluu uuden tutkimusalueen niin sanottuun ensimmäiseen aaltoon.

Älykelloihin liittyvää journalistista aineistoa kerättiin muun muassa Google News uutisaggregaatin avulla. Keskeiset uutiset referoitiin suomeksi projektin uutisblogissa: <https://uutisiaranteessa.wordpress.com/>. Uutisia julkaistiin yhteensä 64. Suomenkielisen erikoisuutisblogin kiinnostavuus jäi varsin pieneksi. Eri kävijöitä oli vain 97, jotka lukivat uutisia yhteensä 291 kertaa. Suosituin käyntipäivä oli maanantai (34%) ja eniten kävijöitä oli 31.10.2016 (21).

Älykellojen uutisointi keskittyi uusien älykellomallien ja niiden uusien ominaisuuksia esittelyyn. Myös erilaisia älykelloihin liittyviä markkinahuhuja julkaistiin uutisblogissa usein.

Tämän loppuraportin tuloksia on aiemmin esitelty Media- ja viestintätutkimuksen päivillä Helsingissä huhtikuussa 2016, Keski- ja Itä-Euroopan mediatutkijoiden konferenssissa (CEECOM) Tartossa kesäkuussa 2016 sekä Kieli- ja viestintätieteiden laitoksen posterisessiossa syyskuussa 2016 Jyväskylässä.

Jyväskylän testausryhmät

Testattavina olivat Apple Watch ja Samsung Gear II. Älykelloja testattiin kolmessa eri ryhmässä: viestintätieteiden laitoksen henkilökunta, opiskelijat sekä toimittajat. Kaikki testaajat olivat vapaaehtoisia. Ensimmäisenä testaajajoukkona olivat laitoksen henkilökuntaan kuuluvat (N=3) keväällä 2016. Seuraavana ryhmänä olivat Keski-suomalaisen toimittajat (N=5) kesällä 2016 ja kolmantena testaajaryhmänä olivat journalistiikan

---

¹ Muun muassa Global Editors Networkin Barcelonan konferenssissa kesäkuussa 2015 ja Lontoon News:wired konferenssissa heinäkuussa 2015.

opiskelijat, joita ilmoittautui keväällä ja kesällä kokeiluihin kolme, mutta, joista vain yksi käytti älykelloa vähimmäisajan eli kuukauden.

Suurin syy opiskelijatestaajien vähyyteen oli se, ettei heillä ollut käytössään riittävän uusia, usein varsin kalliita älypuhelinmalleja. Tämä on tietysti yksi kiinnostava tutkimuksen tulos jo sinänsä ja ehkäpä myös yksi tärkeä syy sille, mikseivät älykellot ole yleistyneet. Ensimmäisen sukupolven ja myös vuonna 2016 julkaistut toisen sukupolven älykellot tarvitsevat toimiakseen kytkennän älypuhelimiin.

Myös tämän tutkimuksen tekijät (2) käyttivät koko tutkimuskauden ajan älykelloja, mutta he eivät varsinaisesti kuuluneet testaajajoukkoon. Varsinaisia älykellojen testaajia oli siten yhdeksän, jotka haastateltiin heti tutkimusjakson päätyttyä. Yksi toimittajatestaaja valittiin jatkamaan kokeiluja vielä syksyn ajan. Hänet haastateltiin toisen kerran syksyn testijakson jälkeen, mutta uutta tietoa ei juuri tullut. Voidaan siten väittää, että noin kuukauden mittainen testijakso oli riittävä älykellojen kokeiluun. Yhteensä testaajien haastatteluja oli siten kymmenen. Haastattelut kestivät kymmenestä minuutista noin tuntiin. Ne tallennettiin ja litteroitiin sanatarkasti.

Älykellotestaajien nimiä ei käytetä tässä raportissa, sen tilalla ovat koodit (HK=henkilökunta, TO=Keski-suomalaisen toimittaja ja OP=journalistiikan opiskelija). Selvä enemmistö testaajista oli miehiä eli seitsemän. Neljä testaajista oli 20–35-vuotiaita ja viisi 35–55-vuotiaita.

Henkilökunnan testausjaksolla tarkoituksena oli saada tietoa älykellojen yleisestä käytettävyydestä. Jo kolmen testaajan pieni ryhmä löysi enemmän kritisoitavaa kuin kehuttavaa. Samat teemat toistuivat myöhemmin myös toimittajaryhmän ja yhden opiskelijan haastatteluissa. Laadullisella tutkimusotteella pienikin tutkittavien määrä voi olla riittävä, jos tutkimusaineisto alkaa kyllääntyä eli kun uudet haastattelut eivät enää tuo uutta olennaista tietoa.

Ryhdyimme seuraavaksi tarkemmin käymään läpi tutkimuksen tuloksia.

2. Iltapäivälehdet varhaisina omaksujina

Ilta-Sanomien kehitti ensimmäisenä Suomessa uutissovellutuksen syyskuussa 2014 Samsungin älykelloon. Ilta-Sanomien Verkkajohtaja Timo Rinne kertoi haastattelussa, että:

Muistaakseni niitä kelloja ei vielä Suomessa myytykään, mut siinä oli me ja - - Finavia - - kaks tai kolme suomalaista sovellusta alkuun. Haluttiin olla siinäkin alusta saakka mukana. - - Me onnistuttiin olemaan tossa puhelimien kanssa hyvin siinä aallossa hyvin hereillä, niin halutaan olla tässä seuraavassa aallossa kanssa.

Ilta-Sanomien Rinteen mielestä älykellon käyttö eroaa älypuhelimista.

Toihan on vähän erilainen, jos miettii vaikka kännykkää, niin pienempi ruutu ja samalla ehkä henkilökohtaisempi laite että se on tiettyssä mielessä paljon häiritsevämpi laite. Halutaan oppia, että miten me voidaan olla vielä relevantimpia sille käyttäjälle, että pystytään vastaamaan niihin tarpeisiin, mitä sillä on. Ehkä kohti sitä henkilökohtaisempaa palvelua tiettyssä mielessä.

Ilta-Sanomien toimitus päättää päivittäin, mitä uutisia välitetään älykelloihin, mutta myös käyttäjät voivat valita kiinnostuksen kohteitaan.

Miten teillä määritellään, että mistä tulee ilmoitus tulee ranteeseen?

Osaltaan käyttäjä pystyy itse valitsemaan, että voi valita tiettyjä kategorioita, mistä tulee uutishälytyksiä, mut sit muutoin se on toimituksellinen valinta. Mietitään sen uutisen merkittävyyttä ja ehkä sitä aikasidonnaisuutta tiettyssä mielessä, että hyvin iso asia saa tapahtua että iltakymmenen ja aamukahdeksan välillä lähetettäis mitään uutishälytystä. Ei oo ehkä mitään yhtä selkeää guidelineia vaan se vähän elää koko ajan.

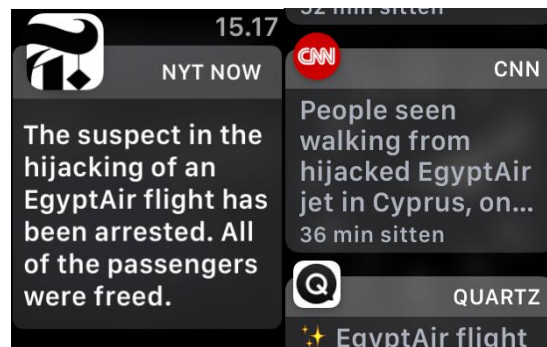
Kuva 1. Kokoelma Ilta-Sanomien älykellouutisista ruutukaappauksina (26.4., 23.5.). Tekstin lisäksi ruudulle mahtuu tarpeen vaatiessa pieni kuva.

Rinteen mielestä kiinnostavimpia kansainvälisiä vertailukohtia ovat esimerkiksi CNN, News Republic ja New York Times.

Ovat kehittyneet ja toimivat hyvin samalla tavalla kuin Ilta-Sanomien sovellus keskittyen muutamaan keskeiseen ominaisuuteen (notifikaatiot, lyhyiden uutisten lukeminen kellosta, siirtäminen puhelimeen tarvittaessa).

Kuva 2. Maaliskuussa 2016 uutisoinnin kohteena oli Egyptian Airin konekaappaus (29.3.)

Rinteen mukaan Ilta-Sanomien älykellosovellusten käyttäjämäärät kasvoivat tasaisesti vuoden 2015 aikana, mutta tasaantuivat vuoden 2016 aikana. "Puhutaan kuitenkin tuhansista käyttäjistä."

Millaisena näet älykellojen tulevaisuuden journalismissa?

Älykellot ovat välivaihe älypuhelimista kohti uusia teknologioita ja osa isompaa kokonaisuutta, johon liittyy puettava teknologia ja Internet of Things (sisällön jakaminen kaikissa mahdollisissa laitteissa). On vielä aikaista sanoa miten tämä markkina tulee kehittymään.

Myös Iltalehti on ollut kiinnostunut kokeilemaan älykellojen tarjoamia uusia mahdollisuuksia. Iltalehden uudesta teknologiasta vastaavan tuottajan Kirsti Pahkala kertoi haastattelussa, että on ollut kiinnostavaa seurata, miten puettavat laitteet tulevat markkinoille. Iltalehti on tehnyt älykelloja varten laajennuksen mobiilisovelluksestaan.

Siinä meidän äppsissahan pystyy lukemaan sekä ne tuoreimmat viisi tai sitten luetuimmat viisi uutista. Haluttiin, että se on mahdollisimman helppokäyttöinen, koska kuitenkin meidän näkemys oli, että ei se kello oo semmonen - - ensisijainen uutistenlukuväline, hyvin simppele ja helppo. - - Ne on vaan sitten räätälöity kellomuotoon ne uutiset. - - Ei sitä periaatteessa tee kukaan tuolla toimituksessa kaikki sisältö oli sitten päätelaite mikä tahansa, niin se sisältö on sinällään sama.

Pahkalan mielestä Washington Postin älykellouutissovellus on yksi kiinnostavimmista.

Ne tekee semmosta ihan kelloa varten sisältöä, että semmoisia tosi makeita grafiikoita ja juttuja lyhennettynä - - näyttävään muotoon, mutta silti - - informatiiviseen ja tohon kelloon sopivaan. Me ei nyt tolle linjalle ite lähetty ihan niinku resurssi- ja muistakin syistä.

Iltalehden uutisia lukee edelleen älykelloista vain pieni, marginaalinen joukko. Pahkalan mukaan esimerkiksi Applen iOS-sovelluksen käyttäjistä alle yksi prosenttia oli kytkenyt Iltalehden uutisvirtaa kelloon.

Tää on mielenkiintoinen aihe kyllä, - - että pikkasen arvailulla saa tästä mennä, kun niin uuden äärellä ollaan. Mutta sinällään se palaute, mitä ollaan tähän mennessä saatu, on ihan kannustavaa. Ottaen huomioon että niitä kellokäyttäjiä ei ihan kauheen montaa vielä ole.

Kuva 3. Iltalehti välitti älykelloihin kesällä 2016 muun muassa Pokémon Go -uutisia. Uutinen toimi myös ILTV:n mainoksena (18.7.)

Kotimaan uutiset kärjessä

Seurasimme tutkimuksessamme älykellouutisia tammikuusta marraskuun loppuun vuoden 2016 aikana. Keräsimme systemaattisesti älykelloissa julkaistuja uutisia yhteensä runsaan viikon ajan neljästä eri kotimaisesta uutismediasta, joista vain Iltalehti ja Iltalehti olivat kehittäneet oman älykellosovelluksensa. Helsingin Sanomat ja MTV3 peilasivat uutisia älykelloon älypuhelimien kautta ilmoituksina.

Seurantajakso kattoi Iltalehden ja Iltalehden osalta 11 päivää helmi-, maaliskuuta, huhti-, kesä- ja lokakuulta. HS:n ja MTV:n osalta yhdeksän päivää helmi-, maaliskuuta, huhti-, ja kesäkuulta. Seurannan aikana uutisia kertyi yhteensä 615. Eniten uutisia julkaistiin MTV3:n (209) kautta ja vähiten Iltalehden (106). Iltalehti julkaisi yhteensä 164 uutista ja Helsingin Sanomat 136.

Huomioon on otettava se, että luvut eivät ole täysin varmoja. Uutisaineiston systemaattista keräämistä vaikeuttivat muun muassa, että älypuhelinä käytettäessä uutisilmoitukset eivät tulleet kelloon lainkaan. Joinain päivinä myös puhelimen ja kellon välinen yhteys pätki enemmän kuin toisina ja näinä katveaikoina uutisilmoituksia ei tullut kelloon. Esimerkiksi muutamina päivinä kelloon ei tullut yhtään uutista. Vertailuaineistoon kelpuutettiin kuitenkin vain ehjiä päiviä, mutta on täysin mahdollista, että luvuista puuttuu muutamia uutisia. Siksi näitäkin lukuja on pidettävä vasta suuntaa-antavina.

Eniten uutisilmoituksia tuli kotimaan uutisista ja politiikasta, yhteensä 322. Toisena oli kansainvälinen politiikka ja ulkomaan uutiset (167), kolmannelle sijalle sijoittuivat urheilu-uutiset (45) ja talous (45). Kategoriaan "muut" sisältyivät esimerkiksi viihde- ja sääuutiset, sekä mainokset (HS-Iltä, ISTV jne). Näitä oli yhteensä 35.

Ulkomaan uutiset ja kansainvälinen politiikka nousivat kärkeen esimerkiksi maaliskuussa Brysselin pommi-iskujen ja Egyptin lentokonekaappauksen aikaan, jolloin kotimaan uutiset jäivät käytännössä kokonaan huomiotta. Esimerkiksi Brysselin tapahtumien aikana uutisilmoituksia tuli yhteensä 40, ja ne kaikki käsittelivät kyseistä tapahtumaa. Tavallisena uutispäivänä vaihtelua on huomattavasti enemmän. (Ks. esimerkkinä niin sanotun normaalin uutispäivän älykellouutiset Liite 2.)

Varmoja päätelmiä siitä, mikä uutispalvelu oli jonkin uutistapahtuman raportoinnissa nopein, aineistosta on jokseenkin mahdotonta tehdä, koska uutistenkeruumenetelmä ei ollut täysin luotettava. Tätä metodiikkaa olisikin vielä kehitettävä. Pyynnöistämme huolimatta emme saaneet käyttöömmä uutistoimitusten omia, älykelloissa julkaistuja kokonaisuuksia uutisaineistoja, joka olisi helpottanut aineiston keruuta ja lisännyt sen luotettavuutta.

3. Älykellojen käyttäjäkokemukset

Kaksi toimittajaryhmää: Luopujat ja käyttäjät

Kaikki testaajiksi valikoituneet suhtautuivat testaukseen aluksi innostuneesti. Tämä olikin luonnollista, sillä he olivat tarjoutuneet vapaaehtoisiksi. Monet olivat myös tyytyväisiä siitä, että pääsivät kokeilemaan uutta laitetta. Älykellojen testaajiksi valikoituneilla oli kaikilla myönteinen perussuhtautuminen uuteen teknologiaan.

No ihan siis kiinnostunut... Silleen ylipäättään teknologia kiinnostaa ja vähän tottakai että.. eihän sitä kauheen usein tuu tälle, että saa vaan kokeilla, että tiettenkin lähden kokeilemaan. En ollu koskaan varmaan siis nähnykään yhtään älykelloa aikajsemmin, mutta ihan positiivinen, vähän ehkä tietysti että 'noh, mikäs tää..' vähän ehkä skeptinen, mutta ihan positiivinen kokonaisvaltaisesti. Lähinnä utelias? (TO1)

Mä oon vähän - - tämmöinen teknologiasta innostunut, niin olin harkinnut ostavani itse tämmöisen kellon jo, mutta sitten tulin siihen tulokseen, että ootan vähintään siihen, että siihen seuraavaan sukupolveen sitten kuitenkin ja sitten kun oli mahdollista saada niinku lainaan, niin kuitenkin innolla otin tän testiin. (TO5)

Älykellojen testaajille ei annettu etukäteen minkäänlaista käyttöopetusta. Tällä haluttiin selvittää, miten helppoa/vaikeaa älykellojen käyttöönotto on. Käyttöönotossa ei yleensä ollut suuria ongelmia.

Käyttöönotto sujui ihan hyvin, mullahan on paljon - - tuotteita ollu itellä, eli parittaminen puhelimen kanssa ja ne oli aika helppo tehdä. Se mihin mä käytin ekana iltana jonkun verran aikaa, oli näiden opasvideoiden katsominen. Että kyllä ne kannattaa mun mielestä kattoo. (HK1)

Yksi testaaja (TO3) ei saanut älykelloa toimimaan työpuhelimeensa kytkettynä, koska työpuhelimesta oli liian vanha käyttöjärjestelmä, mutta kotiloissaan hän pystyi testaamaan aika ajoin älykellon ominaisuuksia. Toinen toimittajatestaaja (TO2) olisi kaivannut alkuun lyhyttä opastusta, koska hänen mielestään käyttöönotto ei ollut ihan niin helppoa kuin hän oli aluksi olettanut. Tulevaisuudessa älykellojen tai muiden uusien laitteiden testaajia varten kannattaisikin pitää vähintään pienimuotoinen esittely- ja johdantotilaisuus.

Ensimmäisten viikkojen testausjaksojen sujuminen ja arvio älykellojen käyttökelpoisuudesta ennustivat hyvin testausjakson pituutta. Testaajajoukko jakaantui kahtia. Ne testaajat, jotka eivät löytäneet muutamassa viikossa älykelloille mitään lisäarvoa tuovaa järkevää käyttöä (TO1, TO2 ja TO3), luopuivat nopeimmin niiden säännöllisestä pitämisestä ranteessa. Ne, jotka kokivat älykellot tarpeellisiksi (TO4 ja TO5), alkoivat ikään kuin vähitellen kiintyä niihin,

käyttivät niitä koko kesän ja heillä oli lopulta jopa vaikeaa luopua kelloistaan testiajan päätyttyä. Toimittajatestaajat voi siten jakaa kahteen ryhmään: luopujiin ja käyttäjiin.

Ekat kaks-kolme viikkoa käytin sillai päivittäin ja sit se jäi vähemmälle ja vähemmälle ja - - heinäkuussa en oo käyttäny enää ollenkaan. - - Toi puhelin on niin helppo ja se on yleensä just tossa työpöydällä, niin tuntuu että siitä älykellosta ei tullu sillai paljoo ylimäärästä. - - Kaikista eniten siitä oli hyötyä, kun pyöräili töihin, niin pysty nopeesti tsekkaa että mitä kello on. (TO2)

Miltä tuntuu luopua siitä näin testausajan päätteeksi?

Onhan se vähän haikeeta kuitenkin, et mulla ei oo semmonen tunne, että tää olis orjuuttanut mua. (TO4)

No siis, koko ajan tää on ollu mulla ranteessa. Öisin latauksessa tietysti, mutta ihan siis päivittäin siitä asti kun se on mulle ollu. Ja edelleen se on tossa. - - Kun se tuli, niin mä olin vähän aikaa silleen että 'no plääh', että tää on vähän turha, ei tällä tee mitään. Mut nyt kun se on ollu, niin kyl se vaan kummasti siihen on tottunut. Vähän tuntus orvolta. Kyllä varmaan tottus olemaan ilman, että ei se elämä siihen kaatus, mut kuitenkin silleen et se on ollu ihan... semmonen ihan jees. (TO5)

Älykellojen uutiskäyttö

Kaksi toimittajatestaajista ei ladannut yhtään uutissovellutusta. Heidän mielestään niille ei ollut tarvetta, koska älypuhelin toimi paremmin uutisvälineenä ja puhelin oli kuitenkin koko ajan lähettyvillä. Myös kolmas toimittajatestaaja ilmoitti luopuneensa varsin pian uutissovellutuksista. Kaksi muuta toimittajatestaajaa sen sijaan kertoivat käyttäneensä uutissovellutuksia koko kesän ajan. Toinen heistä kertoi hyötyneensä eniten Ilta-Sanomien sovellutuksesta ja toinen STT:n tekstiuutisviestien peilaamisesta älypuhelimesta älykelloon. Jälkimmäinen käytti myös Yleisradion Uutisvahti-palvelua.

Ihanteellisen uutismäärän määrittely oli testaajille vaikeaa.

Muutaman kerran päivässä on ihan ok, tietysti jos olis joku semmonen hirveen kuuma tapahtuma olemassa, että kyllä mua nyt kiinnostaa, että missä ne delfiinit on siellä menossa tänä yönä, vaikka tulis enemmänkin. Mut sit semmonen, et jos pukkaa sillai että olis joku palvelu, että me lähetämme aina viisi viestiä päivässä ja sit jos ne on... Tavallaan se epäolennaisuus rupee ärsyttämään siinä. Sit se rupee niinku tulvii, mutta. jos olis jotenki minulle relevanttia sisältöä, niin kyllä niitä vois tulla vaikka kuinka paljon. Mutta sillai pari-kolme per päivä. (TO5)

Viestintätieteidenlaitoksen henkilökunnan testaajat olivat samoilla linjoilla. Liian monta uutista päivän aikana alkoi jo häiritä keskittymistä.

Täytyy olla tosi uutisorientoitunut, tai sitten jos on toimittajana töissä, että haluaisi monta palvelua, että niitä tulisi niin että se sitten koko ajan värisisi, koska kyllä se sitten keskeyttää ajatukset. (HK2)

Sama testaaja oli havainnut myös eroja uutispäivien ja tai toimituskäytännöissä yhden uutissovellutuksen osalta.

Kun mulla on tää Iltä-Sanomien palvelu, niin sen voi ajatella, jos on erilainen uutispäivä, et niillä on joku raja. Mut tuntuu vähän, että onkohan se myös se, että kuka siellä on vuorossa, koska joinain päivinä tulee paljon ja sitten taas välillä ei juuri yhtään." (HK2)

Toinen henkilökunnan testaaja alkoi ärsyntyä myös uutispaljoudesta.

No uutiskäyttö oli just tää että mulle se ei tuonu lisäarvoa. Jos katon mun päivittäistä uutiskäyttöä, niin pääasiallinen tapa on työpäivän aikana verkkoselaimella otsikkotasolla selata isot päivälehdet läpi, et mitä siellä on tapahtunu. Mua vähän jopa ärsyttää se, että niitä uutisia tuli semmosena virtana siihen, pimahteli siihen kelloon semmosena push-tyyppisenä. (HK1)

Kolmas henkilökunnan testaaja oli tilannut lähinnä ulkomaan uutisia. Hän seurasi muutamia uutisaiheita myös älypuhelimeen. Alkuvuonna 2016 monissa älykellouutisissa oli perässä linkki, jota täppäämällä uutinen avautui älypuhelimessa. Samsungin älykellossa oli valmiiksi ladattuna esimerkiksi CNN ja Bloomberg.

Journalistiikan opiskelijatestaaja latsi tai heijasti Iltä-Sanomien ja Ylen Uutisvahdin lisäksi Al Jazeeraan uutispalvelun. Iltasanomien uutisia ei jostain syystä heti alkanut välittyä älykelloon. Uutisten tulo ranteeseen oli voittopuolisesti myönteinen kokemus.

Kyllä tykkäsin. Et se Ylen uutisvahdin asetuksia piti ruveta muokkamaan, kun niitä tuli koko ajan niitä, mutta ei siinä ollu mitään. - - Oli ihan hyvä että pystyi kattomaan ne otsikot tästä kellosta. - - Uutisilmoituksia tuli siinä 20 ja 30 välillä. No välillä oli vähän liikaa. Yleltä niitä eniten tuli, se oli ne uutisvahdin asetukset vaan. Niitä pystyi muokkailemaan aika paljon. Ja silti niitä tuli koko ajan. (OP)

Opiskelijatestaajan mukaan älykelloista voisi olla hyötyä toimittajille etenkin kenttätöissä. Hänen mielestään esimerkiksi viestisovelluksiin valmiiksi asennetut kirjalliset ja myymiövastaukset mahdollistivat tehokkaan viestinnän

Sen mä huomasin, että jos tulee tulee viestejä, niin mä voin siitä vastata. No valmiiks vastattuja juttuja mutta pystyy kuitenkin vastaamaan. Varsinkin jos oot vaikka kentällä, että sun pitää vaan saada nopeesti pois se viesti, niin se on

ihan ok. Ja sit jos pistää tulee jotakin tiedotteita, mitä sä tarviit kentällä, niin kyllä se varmasti on ihan hyödyllinen. Se voi olla että, sulla ei välttämättä voi olla kädet täynnä, jos sulla on kamera tai jotakin kädessä, niin se on helppo, ei tarvi alkaa kännykkää kaivaa taskusta. (OP)

Kun haastateltavilta tiedusteltiin, ketkä hyötyisivät eniten nopeasti ranteeseen tulevista ilmoituksista, niin toimittajien ja uutispääalliköiden lisäksi mainittiin talousinformaatiota tarvitsevat tai kriisityötä tekevät.

Jos oikeesti jotain pörssikursseja pitäis seurata supertarkasti, niin varmaan vois arvostaa sitä, että ne todella tulee samantien ja että ne on heti nähtävillä. Pörssit tai valuuttakurssit tai jotkut. Ja tietysti tällasessakin oikeessa kriisitiedotuksessa tai vastaavassa, tai tapahtuu joku semmonen että nyt hemmetti soikoon ihmiset ikkunat kiinni ja sisälle siitä, että kemikaalitehtaalla on räjähtäny. Kyllähän siinä pitää ottaa kaikki kanavat käyttöön. (HK1)

Toisaalta myös autolla ajavat saattaisivat hyötyä älykellojen vilkaisuista, jos niihin pystyisi räätälöimään paikallisesti esimerkiksi liikenne- tai kriisitiedotuksia.

Tietenkin jos olis jotain alueellisia uutispalveluita, sitä kohdentamista. Että jos olis vaikka, niinku Ylellä on nää liikennetiedotteet, niin että se tulis sitten ranteeseen, jos se tunnistais että missä on. Et jos Jyväskylässä on jotain, vaikka joku tie poikki, niin sit se tulis. Tai kun se pommiuhka oli täällä, olihan se kiinnostavaa että se tuli ranteeseen, mut se tuli koko maassa tietenkkin. (HK2)

Keskisuomalaisen toimittajatestaajat olivat kaikki yhtä mieltä siitä, että ainakaan vielä ei älykelloihin kannata tehdä omia uutissovellutuksia, mutta esimerkiksi älypuheliiniin tuotettuja breaking news -tyyppisiä uutisia voisi hyvinkin peilata myös älykelloon.

Siis periaatteessa oon sitä mieltä, että Keskarin pitäis tuottaa sisältöjä kaikkiin niihin kanaviin, mitä ihmisillä on. Olla siellä, missä lukijatkin on. Älykellot on nykyään niin harvinaisia. Toki voisi peilata viestejä tänne - -. Mä en keksi oikein mitään muuta formaattia, mitä me voitais tehdä, kun niinku ne breaking news-tyyppinen uutishälytyspalvelu. Semmonen varmaan vois jossakin vaiheessa. Emmä oikein nää oikeen mitään kellojournalismia. Mitä se nyt oikein olis. Se on tavallaan saman sisällön työntämistä uuteen kanavaan. (TO5)

Kaikki toimittajatestaajat olivat yhtä mieltä myös siitä, että älykellot olivat enemmän sisällönkuluttamisen kuin sisällöntuottamisen väline. Kesän ja syksyn ajan älykelloa kokeillut toimittajatestaaja ei löytänyt yhtään järkevää tapaa käyttää älykelloa journalistisen tuotannon välineenä.

Näyttääkin siltä, että ´push-notification´ -toiminto eli automaattisesti kelloon tulevat ilmoitukset olivat älykellojen käyttökelpoisinta ominaisuutta. Reuters Instituutin joulukuussa

2016 julkaiseman tutkimuksen mukaan mobiilien ilmoitusten määrät ihmisten älypuhelimissa olivat kolminkertaistuneet kolmessa vuodessa. Myös uutistuottajat olivat lisänneet mobiileja push-ilmoituksia (news alerts). Niiden toivottiin sitouttavan lukijoita seuraamaan säännöllisesti uutismedian sisältöjä. (Newman 2016.)

Älykellojen muu käyttö

Nykyisiä uutissovellutuksia käyttökelpoisempia olivat kaikkien toimittajatestaajien mielestä kuitenkin sosiaalisen median palvelujen, kuten Facebookin, Twitterin tai Whatsappin tai sähköpostien viestien ilmoitusten peilaamiset älykelloon. Viesteihin pystyi myös tarpeen tullen nopeasti vastaamaan käyttämällä valmiita lyhyitä sanallisia viestejä, hymiöitä tai jopa sanelemalla viestin.

Mieluummin mä käytin/käytän/käyttäisin tota tavallaan just sähköpostitämmösessä käytössä. (TO1)

Whatsapp ja tekstiviestisynergia on ihan kiva ja sitä mä käytin muutaman kerran sitä Whatsappin pikavastausjuttua, että siinä vaan selaa sen vastausvaihtoehdon ok vaikka tai sit voi sanella nopeesti sen vastauksen, niin sitäkin mä kokeilin. - - Mä laitoin päälle sen Sirin, mutta sekin mua vähän ärsytti että se meni päälle aina just kun mä en halunnu ja sitten se puheentunnistus.. sen kanssa oli vähän ongelmia. Mutta kyllä lyhyen vastausviestin sanelu Whatsappissa niin sen se tunnisti melkein täydellisesti. Se oli ihan kiva. (HK1)

Mulla ittellä on isoin käyttö ollu sähköpostin puolella. Semmoset jotka pitää heti nähdä ja laittaa jonnekin, niin sillä puolella se on ollu. Mulle ei niin paljon tuu sähköpostia että se olis haitannu. (HK2)

Kaikki muistutukset ja semmoset, niin kun pidin sitä toista puhelinta taskussa tai sitten se oli jossain povarissa tai muualla, niin sit ei välttämättä semmosten takia tarvinnu kaivaa. Varsinkin talvikelit semmoset, että talvipomppa päällä niin ruveta kaivelemaan sitä jostain. (HK3)

Myös puheluihin vastaaminen onnistui älykellon avulla, mutta se tuntui monesta testaajalta vielä oudolta ja epävarmalta.

Vastasin ja puhuin. Mä en ymmärrä, mä kerran sain sen toimimaan että mä puhuin siihen ja se oli vahinko ja sit mä olin vähän ihmeissäni että miks mä puhun tälle, et täältä yhtäkkiä tulee ääntä, et miks mä puhun tälle kellolle ja että pitäiskö mun siirtyä puhelimeen tän puhelun kaa. (HK1)

Testaajat käyttivät mielellään myös älykellojen liikuntasovellutuksia.

Kyllähän tää tietysti mulla aina koko päivän oli kädessä, että aamulla laitoin ja illalla näin, montako askelta oon päivän aikana ottanu, että sen se rekisteröi. (HK3)

Erilaiset kuntoilurannekkeet, kuten Fitbit, Jawbone tai Polar, ovatkin koko ajan kilpailleet suosioista älykellojen kanssa. Älykelloihin on puolestaan koko ajan lisätty kuntoiluominaisuuksia. (Stein 2015.)

Yksi testaaja oli oppinut käyttämään älykelloaan myös puhelimen kaukosäätimen, ja hän oli ladannut siihen myös lentolippunsa.

Mulla on - - kaukosäädin - -, mutta ku se on kadonnu pysyvästi jonnekin mun sohvan sisään, niin mä en saanu sitä pois, niin tässä on se remote-app. Niin hei... se oli hyvinkin kätevää tästä, kun puhelin on jossain, tästä vaan sitten vaikka näyttö on vähän pieni ja muuta mutta se toimi. (TO5)

Tota käytin ihan huvikseni tota Apple Walletia, johon sai noi lentokoneen boarding passit. Mä siis tulin - - viime viikolla, niin käytin... ei siinä mitään järkee taas ollu, mutta huvikseni että nyt kerrankin, että check-iniin.. Niin kyl se toimi. Mut emmä nyt tiä olisko se sitten ollu eri asia että ois ottanu taskusta kännykän. Kokeilinpa nyt sitä. (TO5)

Akun kestävyys ja kellon ulkonäkö

Älykellojen kehittymättömyyden yhtenä piirteenä on yleisesti pidetty akun huonoa kestävyyttä. Esimerkiksi kuntoilurannekkeissa akun kestävyys on useita viikkoja. Älykellojen akkuja pitää puolestaan ladata lähes päivittäin. Testaajat jakaantuivat kahteen ryhmään sen mukaan, miten he suhtautuivat tähän jatkuvaan lataamiseen. Toisten mielestä se oli hankalaa ja toisten vain pieni lisävaiva.

Toi akunkestävyys, kun käytännössä ei kahta päivää, et se alkaa olla jo aika loppuillaan sitten toisen päivän lopussa, että se pitää laittaa aina yöksi lataukseen. Yhden päivän tää on riittänyt ihan hyvin mulle tässä käytössä, mut että se on semmonen rajottava. Se vaatii kuitenkin aina vähän lisävaivaa että sen laittaa yöksi lataamaan. Tulevissa malleissa se akunkesto vois olla pitempi. (HK2)

Kaikki epäilee että kestää hirveen vähän, että se olis häiritsevää ladata joka yö, niin kyllä mä lataan kännykänkin joka yö. Eikä se nyt... Se kestää sen päivän ihan iloisesti ja sitten mä laitan yöksi lataukseen niinku kännykänkin ja sit mä aamulla herään ja otan ne pois ja sit se kestää sen päivän. (TO5)

Koska älykello on koko ajan näkyvässä, myös ulkonäöllisillä seikoilla on merkitystä käyttäjäkokemukseen. Testauksessa olevat mallit saivat paljon kritiikkiä epäesteettisyydestään sekä mies- että naistestaaajilta. Kellon rannekkeen värilläkin oli merkitystä testaajien mielestä, etenkin valkoinen ranneke sai paljon kritiikkiä osakseen. Se rinnastettiin usein esimerkiksi sairaalarannekkeeseen.

Se oli jotenkin tosi iso, painava ja raskas ja sitten... Toi ranneke olis vähän naisellisempi tai sellainen niinku mukavampi käyttää, sirompi.

Siinä nyt sattuu olemaan tämmönen valkoinen muovinen ranneke, niin kyllä se oli semmoinen että 'ihanko todella, pitääkö näin tehdä..?' Apple joskus mainosti sitä että 'our most personal product' niin kyllä se tietyllä tavalla pitää paikkansa että.. vähän niinku ihmiset on puhelintaki tottunut koristelemään ja personoimaan, niin sitten... (HK1)

(Lapset) on lähinnä moittinut tätä valkoista väriä. Tää ranneke on ehkä vähän sairaalamainen, mut mun mielestä se on tosi kiva ja hyvin muotoiltu. (TO4)

Testaajien kokonaisarviot

Älykellotestaajien kokonaisarvioita voidaan pitää erittäin kriittisinä. Näytön pieni koko, huono käyttöliittymä, riippuvuus älypuhelimesta, vain älykelloille tehtyjen omien hyötysovellusten vähäisyys, kallis hinta ja myös ulkonäölliset seikat saivat paljon kritiikkiä osakseen. Kuitenkin älykelloissa nähtiin myös paljon hyviä puolia ja moni uskoikin niiden kehittyvän ajan oloon nykyisiä, ensimmäisen sukupolven versioita paljon paremmiksi ja käyttökelpoisimmiksi. Yksi haastateltava kuvasi nykyisiä malleja vasta "lelusiisteiksi". Yleisesti arvioitiin, että älykellojen hintojen pitäisi laskea noin sadan euron tuntumaan ennen kuin niihin kannattaisi investoida omaa rahaa.

Minusta se suurin ongelma on just tää näytön koko. Mutta sitten taas... no pistäpä semmoinen telkkari tähän ranteeseen, niin ei sekään nyt oo kätevä. Mikä siinä nyt se käyttöliittymä voisi olla semmoinen yksinkertainen. Sitä kautta jotenkin. Onhan se aika vielä kehittymätön ja varmasti voi kaikkea vielä kehittää ja näin, että siitä tulee paljon näppärämpi. Ihan siis myönteinen kokemus joo, ei ehkä nyt ollu just mun juttu, mutta ihan.. ei mitään sen ihmeempää, että ihan perus hyvä positiivinen mielikuva jäi. (TO1)

Mun mielestä tää on keskeneräinen. Mun mielestä olis hyvä, että tässä olis oma siru, niin että tää olis itsenäinen, eikä sidoksissa mun kännykkään. (TO4)

No mä katoinkin kaikennäköisiä sovelluksia, mitä siihen on saatavilla, mutta niistä ei oikeestaan kauheesti iskeny mikään silleen, että toi on pakko saada tähän kelloon. Mä kokeilin jotakin, esimerkiksi laskinta, mutta se on mun silmille ja

sormille liian pieni käyttää se laskukone tossa. Mä vaan selasin että mitä kaikkea sinne on saatavilla, mutta ei ollu semmosta ihan mulle iskevää, että 'toi on just semmonen, mitä mä oikeasti tartten'. (HK3)

Tällä hetkellä älykellot on kalliita ja se että ne todella lyö läpi kuluttajatuotteena, niin siihen menee vielä hetki aikaa. Että tää ei oo lähtökohtaisesti semmonen, että tässä liikkuis ihan valtavat rahat. (HK1)

Siis kyllähän tää puettava teknologia tulee. Onko sitten kello vai mitä muuta, niin aivan saletisti tulee. Ylipäätään tietotekniikka tulee vähän kaikkiin esineisiin. - - Viiden vuoden päästä voisin kuvitella että ei enää ihmetellä että mikäs? --- Mut että löytyykö tähän joku muu 'juttu' kun että okei sä voit saada sun älypuhelimien sisältöjä tähän. Vaikee olis nähdä että tämmönen puettava teknologia, että tää jotenkin katoaisi. (TO5)

Minkä hintanen sen pitäis olla?

Se olis varmaan siitä satasen pintaan ehkä. Maksimissaan. (OP)

Voidaan perustellusti sanoa, että älykellot eivät ole korvaamassa ainakaan vielä älypuhelimia: vain yhden testaajan älypuhelinikäyttö vähentyi jonkin verran testausajan aikana.

No ajallisesti käytin kännykkää tietysti enemmän, koska tuolta pystyy kuluttamaan sisältöjä. Mut kyl sit tavallaan, kun miettii sitä (kelloa) vilkaisulaitteena, niin tää on kyllä korvannu kännykän lähes täysin. Jos miettii että kumpaa mä vilkasen päivän aikana useemmin, niin kyllä varmaan tätä kelloa kuitenkin. Se on ehkä ennen kaikkea se funktio ollu siinä. Et niinku sähköposti tai viesti, tai mikä tahansa tulee, niin vilkasen tästä, onko se nyt joku minkä mä just nyt haluan kattoo ja sitten vähintään... tai siis neljä kertaa viidestä on semmosia, mitä mä en just välttämättä just nyt halua. (TO5)

Myös Keski-suomalaisen vastaava päätoimittaja Pekka Mervola arvio haastattelussa (7.12.2016), että puettavat viestintälaitteet tulevat jossain muodossa varmasti yleistymään, samoin kuin matkapuhelimet, joissa oli ensimmäisenä nettiyhteys.

Ihminen haluaa, että se on koko ajan. Kännykkä on kuitenkin laite, joka on vähän kauempana. Kyllä mulle oli mullistava hetki, kun sain Benefonin pienen nätin puhelimen - -, 2001 keväällä pääsin nettiin ja lukemaan uutisia. Silloin tajusi, ettei tämä maailma ole koskaan enää entisensä median tiedonvälittämisen kannalta. Tekstimuotoinen tieto lähti kulkemaan ja niin kuin kännykkä on se ydin juttu. No, niin se on ollut, mutta kyllä tulevaisuudessa on jotain muuta, joka on meillä yllä tai meidän ympärillä. Sehän voi olla pöydän pinnat, kaikki nämä. Tieto tulee tavallaan siihen ympärille.

Mervola on itse jo pari vuotta käyttänyt Polarin liikuntaranneketta, jota hän itse nimitti "puoliälykelloksi".

Tähän tulee push-viestit läpi, kyllä mä seuraan kaikkea tästä. Emmä hae kännykkää taskusta. - - Tekstarit, sähköpostit. No, sähköposteja mä en saa, koska niitä tulisi niin paljon. Uutis-push-viestit, kaikki mä katson tästä. Mulle riittää parit otsikkorivit. Se heilauttaa mun ranteessa, vähän päryttää ja se on siinä. Ihan sama tunne kuin silloin, kun aloin kännykkää käyttämään, että tää tulee menemään läpi. Se oli silloin 2001, ja Suomessa alkoi mennä läpi vasta 2010.

Miten arvioit, milloin nämä (älykellot) menee Suomessa läpi?

Sitten, kun tulee monipuolisempia laitteita kuin pelkkä kello. Puettava teknologia mitä se sitten onkin. - - Kyl mä sanoisin, että helpommin pidettävälle laitteelle, mukana kulkevalle laitteelle kuin kännykkä, niin sille on suuri tilaus ja se on varmaan viiden kymmenen vuoden päästä ihan valtavirtaa, että se on sulla koko ajan päällä.

Haastatteluissa ei tullut esille, että älykelloja voitaisiin käyttää myös esimerkiksi käyttäjien seurantaan tai yksityisyyteen liittyvien tietojen keräämiseen. Myös näitä seikkoja on kuitenkin syytä pitää jatkossa mielessä, kun tarkastellaan puettavia älylaitteita. (Ks. esim. Van der Bloeg 2012; Chayko 2016, 83–92.)

4. Kansainvälistä asiantuntijakritiikkiä

Kotimaisten testausryhmien havaintoja täydennettiin syksyllä 2016 muutamilla kansainvälisillä asiantuntijahaastatteluilla.

Yksi kiinnostava kansainvälinen mobiiliajan uutistuotannon innovoija on ollut amerikkalainen Quartz. Quartzin tapa välittää uutisia mobiililaitteisiin on mukailtut tekstiviestejä ja pyrkinyt interaktiiviseen vuorovaikutukseen, keskustelujen simulointiin.

Quartz on myös kuulunut niihin noin pariinkymmeneen uutisorganisaatioon, jotka ovat tähän mennessä kehittäneet oman älykellouutissovelluksensa. Quartzin älykellon uutissovelluksessa on kaksi eri toimintoa: uutiset ja päivän osakekurssien emojiit.

Quartzin päätoimittaja Zach Seward kertoi haastattelussa (26.9.2016), että älykelloihin liittyvä innostus näyttää vuoden 2016 aikana laantuneen.

Paljon oli hypetystä, jos oikein rehellisiä ollaan. - - - Näyttö, käytettävyys voisivat olla jollain tavalla parempia - - Voi olla, että menee vielä vuosia ennen kuin älykellot ovat valtavirtaa. Ne voivat kehittyä erimuotoisiksi. Olen kuitenkin varma, että uutisille on älykelloissa oma paikkansa. - - Ehkä lisätty todellisuus (AR) voi tuoda lisää mahdollisuuksia.

Seward kertoi, ettei heillä ole aivan tarkkaa tietoa, kuinka moni sovelluksen on asentanut älykelloonsa ja palaute on ollut yksittäisten kommenttien tasolla, mutta positiivista.

Google Newsin ideoinut ja sen kehitystyötä pitkään johtanut Krishna Barat kertoi haastattelussa, että hän ei oikein usko siihen, että "journalismin tulevaisuus voisi olla jotain noin pientä", mutta hän uskoi Quartzin Sewardin tapaan, että älykelloista voi kehittyä ajan oloon kiinnostavia viestintälaitteita.

Näistä laitteista tulee varmasti sofistikoituneempia, mutta nykyisessä muodossaan ne eivät vielä toimi. Jos olet kiinnostunut esimerkiksi osakemarkkinoista, ne voisivat kertoa osakkeiden hinnoista. Tällöin laitteet voisivat olla pienempiäkin. Joka tapauksessa niiden nykyinen muoto ei toimi - - tilaa pitäisi käyttää paljon tehokkaammin. Minusta älykellojen tekijät eivät ole vielä oikein onnistuneet.

Vuoden 2016 aikana älykellojen myynti hidastui merkittävästi, ja vuoden kolmannella neljänneksellä älykellojen myynti laski yllättäen yli 50 prosenttia vuoden takaiseen vastaavaan ajanjaksoon verrattuna. (IDC 24.10.2016) Osasyynä loppu kesän heikkoihin myyntilukuihin oli varmaan siinä, että Apple oli ilmoittanut uuden mallinsa, Apple Watch 2:n lanseeramisesta syksyn 2016 aikana, mutta myös siinä, että älykellot eivät ole olleet kuluttajien suosiossa. Niitä ei ole koettu tarpeellisiksi ostaa.

Omat havaintomme syys-lokakuussa 2016 San Franciscosta ja Piilaaksosta, etenkin Palo Altosta vahvistivat näkemystä, että älykellojen hypetys oli päättynyt; Applen myymälöiden älykellotiskeillä ei ollut asiakkaita, älykellomainoksia ei näkynyt eivätkä ihmiset käyttäneet älykelloja. Sen sijaan uutta älypuhelinmallia, iPhone 7:ää, ennakkotilaajat jonottivat Applen myymälöiden ulkopuolella asti.

Kuva 4. *Apple Watchien myyntipöydän äärellä ei ollut enää tungosta syksyllä 2016.* (Palo Alto, 1.10.2016)

Puettavat älylaitteet eivät olleet myöskään Stanfordin yliopistossa syys-lokakuussa 2016 järjestettyjen mediainnovaatioseminaarien teemoina². Uutena journalistisen ja journalismin tutkimuksen kiinnostuksen kohteena olivat muun muassa algoritmeihin perustuva robottijournalismi, chatbotit ja virtuaalinen todellisuus.

---

² <http://journalism.stanford.edu/cj2016/>, <https://browninstitute.github.io/showcase-2016/>.

5. Yhteenvetoa: "Lelusiistejä vilkaisulaitteita"

Älykellojen uutisseuranta sekä asiantuntijoiden ja testaajien haastattelut kertovat kaikki samaa kriittistä näkemystä: ensimmäisen sukupolven älykellot eivät ole olleet riittävän vetovoimaisia, jotta niistä olisi ollut uudeksi menestyslaitteeksi. Siten voidaan todeta, ettei älykelloihin tuotettu journalistinen sisältö tarjoa ainakaan vielä uusia varteenotettavia liiketoiminnallisia mahdollisuuksia kotimaisille mediayhtiöille. Haastateltavat luonnehtivat älykelloja esimerkiksi "lelusiisteiksi vilkaisulaitteiksi", jotka eivät millään muotoa vielä korvaa esimerkiksi älypuhelimia.

Rogersin (1962) innovaatioiden diffuusioteoriat kuvaavat hyvin uusien teknologisten innovaatioiden usein varsin hidasta tietä markkinoille. Rogersin mallissa korostuu se, miten ihmisten valmiudet ottaa käyttöön uutta teknologiaa tai menetelmiä vaihtelevat suuresti. Innovaattorit ja aikaiset omaksujat ovat yleensä ensimmäisinä testaamassa esimerkiksi uusia laitteita, mutta koska heitä on lukumääräisesti varsin vähän, seuraavat ryhmät eli aikaiset ja myöhäiset omaksujat loppujen lopuksi ratkaisevat uuden tuotteen tai palvelun menestyksen kuluttajamarkkinoilla.

Koska älykellojen käyttäjäkunta on Suomessakin yhä pientä (tarkkoja myyntilukuja on ollut vaikea saada), älykellojen uutissovellutustenkin käyttö on ollut varsin vaatimatonta. Esimerkiksi Ilta-Sanomien älykellosovellutuksen oli vuonna 2016 ladannut "joitakin tuhansia".

Sanomalehti Keski-suomalaisen toimittajatestaajien mielestä maakuntalehtien ei ainakaan vielä kannata tehdä omia älykellouutissovellutuksia, mutta sen sijaan joitakin uutisia voisi alkaa peilata push-ilmoitusten avulla älykelloihin älypuhelinsovellutuksen kautta. Älykellot eivät myöskään testaajien mielestä soveltuneet journalistiseksi työvälineeksi.

Älykellojen testaajaryhmä jäi kuitenkin loppujen lopuksi määrällisesti varsin pieneksi (N=9), siksi tämän tutkimuksen tuloksia on vasta pidettävä suuntaa-antavina. Jo näin pienen testaajajoukon haastattelemisen toi kuitenkin hyvin samankaltaisia käyttäjäkokemuksia ja toisaalta testaajien kokemusten välillä oli myös joitakin eroja. Ne, jotka eivät muutaman ensimmäisen viikon aikana löytäneet älykelloille järkevää käyttöä, luopuivat niistä mielellään, mutta toisaalta ne testaajat, jotka löysivät, eivät olisi halunneet luopua niistä testiajan jälkeenkään. Kaikille testaajille oli kuitenkin yhteistä, että he löysivät älykelloista paljon helpommin ja enemmän kritisoitavaa kuin kehuttavaa.

Jatkotutkimuksen tehtävänä voisi olla muutaman vuoden kuluttua selvittää, millä tavoin älykellojen uudet mallit tai uudenlaiset muut puettavat älylaitteet kenties ovat muuttaneet viestintämaisemaan ja etenkin käyttäjäkokemuksia. Haastattelujen perusteella älykellojen pitäisi ennen kaikkea pystyä toimimaan itsenäisesti (ilman älypuhelimia), olla edullisempia ja esteettisempiä, jotta niiden käyttäjäkunta laajenisi. Vain harvat saivat vielä vuonna 2016

uutisia ranteeseensa, mutta vuonna 2020 tilanne voi olla jo toinen. Kuten Keski-suomalaisen vastaava päätoimittaja Pekka Mervola haastattelussa totesi, älypuhelinta on loppujen lopuksi hankala kuljettaa paikasta toiseen ja siksi uudentlaiselle, puettavalle älylaitteelle voi alkaa olla myös tilausta.

Lähteet:

Kirjalliset lähteet

Bughin, Jacques, Chui, Michael, and Manyika, James. 2010. Clouds, big data and smart assets: Ten tech-enabled business trends top watch. McKinsey Quarterly, August 2010.

Chayko, Mary. 2016. Superconnected. The internet, digital media & techno-social life. Sage: London.

Greenfield, Adam. 2006. *Everyware. The Dawning Age of Ubiquitous Computing*. Berkeley, CA: New Riders.

Hunter, Richard. 2002. *World Without Secrets. Business, Crime and Privacy in the Age of Ubiquitous Computing*. Gartner Press, New York.

IDC. 27.8.2015. Apple Debuts at the Number Two Spot as the Worldwide Wearables Market Grows 223.2% in 2Q15, Says IDC, <http://www.idc.com/getdoc.jsp?containerId=prUS25872215>, haettu 3.11.2015.

Mannermaa, Mika. 2008. Jokuveli. Elämä ja vaikuttaminen ubiikkiyhteiskunnassa. WSOYpro, Helsinki.

Newman, Nic. 2016. News alerts and the battle for the lockscreen. RISJ: Oxford.

Nurmi, Timo, Vähätalo, Mikko, Saarimaa, Riikka & Heinonen, Sirkka. 2010. Ubitrendit 2010: Tulevaisuuden ubiteknologiat. Kehityskulkuja, sovellutuksia, trendejä sekä heikkoja signaaleja. TUTU e-julkaisu 4/2010. Tulevaisuuden tutkimuskeskus. Turun yliopisto. Turku. http://www.tse.fi/Fl/yksikot/erillislaitokset/tutu/Documents/publications/eTutu_2010-4.pdf.

Riley, Jack. 2015. The Next Stage in the Battle for Our Attention: Our wrists. Nieman Lab. 5.3.2015, <http://www.niemanlab.org/2015/03/the-next-stage-in-the-battle-for-our-attention-our-wrists/>, haettu 30.11.2016.

Rogers, Everett, M. 1962. *Diffusion of innovations*. (1st. ed) New York: Free Press of Glencoe.

Stein, Scott. 2015. Smartwatch and fitness tracker buying guide. CNet.com, <https://www.cnet.com/topics/wearable-tech/buying-guide/>, haettu 8.12.2016.

The Guardian. 28.8.2015. Apple Watch is king of smartwatch sales according to the latest numbers, <http://www.theguardian.com/technology/2015/aug/28/apple-watch-smartwatch-sales-analysis>, haettu 30.11.2016.

Uskali, Turo. 2011a. Innovaatiot ja journalismi. Infor: Helsinki.

Uskali, Turo, 2011b. Kohti ubiikkia mediaekosysteemiä. Janne Matikainen (ed.): *Muuttuvat mediat – haastavat sukupolvet*. 2011. Infor: Helsinki, 110–117.

Uskali, Turo. 2013. Jokapaikan journalismi. Infor: Helsinki.

WAN-Ifra. 2015. Wearables. The key considerations for news publishers. WAN-Ifra Report. Global Alliance for Media innovations, <http://www.wan-ifra.org/reports/2015/04/20/wearables-the-key-considerations-for-news-publishers-0>.

Weiser, Mark. 1991. The Computer for the 21st Century. Scientific American. September.

Van der Ploeg, Irma. 2012. The body as data in the age of information from: Ball, Kirstie, Haggerty, Kevin D, and Lyon, David. 2012. Routledge Handbook of Surveillance Studies. Routledge: London.

Asiantuntijahaastattelut

Aitamurto, Tanja. 2.10.2016. Stanford, Palo Alto. (Post-doc tutkija)

Barat, Krishna. 1.10.2016. Stanford, Palo Alto. (Google Newsin keksijä ja kehittäjä)

Mervola, Pekka. 7.12.2016. Helsinki. (Keskisuomalaisen vastaava päätoimittaja)

Pahkala, Kirsti. 4.3.2016. Puhelinhaastattelu. (Iltalehden uudesta teknologiasta vastaava tuottaja)

Rinne, Timo. 10.3.2016. Puhelinhaastattelu. Täydennetty lokakuussa 2016 sähköpostihaastattelulla. (Iltä-Sanomien verkkojohtaja)

Seward, Zach. 26.9.2016. Helsinki. (Quartzin päätoimittaja)

LIITE 1 Haastattelurunko

Toimittajatestaajat (15.8.2016)

Toimittajan taustat

- Ikä, koulutus, ura toimittajana (vuosina)
- Työtehtävä toimituksessa, nimike

Käytäntö

- Miten päätyi testaajaksi? Keneltä aloite, idea?
- Milloin aloitit testauksen käytännössä?
- Miten suhtautui älykelloihin ennen kokeilujaksoa?
- Saitko opastusta älykellon käyttöön?
- Oliko käyttö helppo oppia? Oliko ongelmia?
- Pitäisikö älykellojen käyttöön saada opastusta?
- Miten paljon käytit älykelloa? Päivässä, viikossa, kuukaudessa?
- Käytitkö älykelloa koko kesän, vai oliko taukoja? Milloin?
  - Miten ohjailit älykelloa (sormikosketus, ääni)?

Uutissovellutukset:

- Mitä uutissovellutuksia latsit kelloon?
- Mitkä uutissovellutukset toimivat parhaiten älykellossa? Miksi? Miten parantaisit niitä?
- Mitkä uutistapahtumat tulivat tietosi ensin älykellojen kautta?
- Voiko älykellojen uutissovellutuksien sisältöjä räätälöidä? Onko tämä tarpeen?
- Oliko sijainnilla merkitystä uutisvirtaan?
- Kuinka monta uutista tunnissa/päivässä on optimi määrä? Uutisspämmäyksen vaara?
- Kumpi on parempi: uutiset tulevat näytölle heti yksitellen vai uutiskoostein?
- Miten uutiskuvat/-videot toimivat kellossa?
- Miten paljon käytit älykelloa mediankulutukseen verrattuna esim älypuhelimeen tai tietokoneeseen? Korvasiko mitään toimintoja?
- Pitäisikö omassa uutismediassasi tuottaa sisältöjä älykelloihin? Miksi?

Soveltuvuus journalistiseen työhön

- Pystyitkö hyödyntämään älykelloa journalistisessa työssäsi? Millä tavoin? (Tietoisuus uutisista ja kyky reagoida niihin; saitko uutisvinkkejä; käytitkö haastattelujen tekemisessä....)
- Voiko älykellojen avulla luoda journalistisia sisältöjä?
- Voiko älykellosta olla muuten hyötyä journalistisessa työssä? Miten?
- Miten älykellojen pitäisi kehittyä, että ne toimisivat myös journalistin työvälineinä?
- Pitäisikö kaikilla toimittajilla olla älykello työvälineenään?
- Missä ammatissa älykelloista voisi olla hyötyä?

- Mitkä ovat uutissovellutusten lisäksi hyödyllisimmät älykellojen toiminnot journalismin kannalta? (Sää; viestisovellutukset; liikuntasovellutukset; pelit...)
- Mitä sovellutuksia itse käytit eniten?
- Mitä mieltä akun kestosta, lataamistarpeista?
- Mitä mieltä kellon ulkonäöstä/designista? Miten kehittäisit sitä?
- Mitä mieltä hinnasta? Olisitko itse valmis ostamaan älykellon?
- Oletko kokeillut muita älykelloja? Tiedätkö mitä eroja on eri älykellojen välillä?

Lopuksi

- Miten suhtautumisesi älykelloihin on muuttunut testijakson aikana?
- Miltä sinusta tuntuu luopua älykellostä testausajan jälkeen?
- Haluaisitko jatkaa kokeilua? Mitä muita uusia laitteita haluaisit testailla?
- Miten lähiympäristösi suhtautui (työ/koti) älykellojen käyttöön testausjakson aikana?
- Keskustelitko älykelloista muiden testaajien kanssa?
- Miten näet älykellojen lähitulevaisuuden työssä/arjessa?
- Mitä muita puettavia älylaitteita uskot ajan oloon tulevan markkinoille?

- Jäikö haastattelussa jotain olennaista vielä käsittelemättä? Mitä?

LIITE 2 Esimerkki älykellouutispäivästä (2.3.2016)

8:44	IL	Nokian Renkaiden ex-toimitusjohtaja nousemassa YIT:n hallituksen johtoon - palkkio 79 200 euroa
8:58	HS	HSTV:n suora studiokeskustelu kello 9: Trump ja Clinton jyräsivät supertiistaina - mitä se tarkoittaa?
9:21	MTV	Tuomio juuri ennen avioeroa: Junolla laaja kannabisviljelmä kotonaan
9:29	MTV	Joukkokanne vireillä - Nokian Renkaiden ostajille satojen eurojen korvaukset
9:33	HS	Hovioikeus antoi Laajasalon murhasta elinkautisen vankeustuomion
9:51	MTV	Koirien kohtelusta valittanut naapuri murhattiin - hovioikeus tuomitsi tekijän elinkautiseen
10:13	MTV	MTV:n lähde: Timo Laaninen jättämässä keskustan puoluesihteerin tehtävät
10:15	IS	Laajasalon murhasta elinkautinen
10:21	IL	Näkökulma: Asemasota jatkuu - kukaan ei luovuta USA:n presidenttikisassa
10:30	IS	Yllätys Lapin itärajalla tiistaina: ei yhtään turvapaikanhakijaa Venäjältä
10:31	IL	MTV: Laaninen jättää keskustan puoluesihteerin tehtävät
11:10	IS	Tässä ovat Suomen ensimmäiset valinnat syksyn World cupiin
11:15	MTV	Leijonien World cup-joukkueen runko julki - 16 ensimmäistä pelaajaa valittu
11:23	IL	15-vuotias tyttö tönäisi kaverinsa ikkunasta - uhrille pysyvä aivovaurio
11:29	IS	Poliisi vetoaa kansalaisiin: Kiteen öinen ja vaarallinen liikennetuholainen on pysäytettävä
12:01	HS	Suomalaisasiastuntija USA:n supertiistaista: "koko maassa on nyt Trump-kuume"
12:10	IS	Venäjältä tily kuittaus pakolaiskriisistä EU:n suuntaan - mukana selkeä vihje Suomelle
12:50	IS	Pääministeri Sipilä: Hallitus päättää tänään kannastaan työmarkkinapakettiin
12:51	IL	Sipilä: Hallitus päättää kantansa yhteiskuntasopimukseen tänään
12:59	HS	Hallitus kertoo jo tänään, hyväksyyko se yhteiskuntasopimuksen
13:56	HS	Kansainvälinen huumelautakunta: Sota huumeita vastaan ohi, terveys ja ihmisoikeudet tärkeämpiä
14:38	MTV	Nokian Renkaat tyrmää joukkokanteen: Emme neuvottele minkäänlaisista korvauksista
15:02	IL	Jopa 15 nuoren jengi pahoinpiteli ja ahdisteli ohikulkijoita Helsingin Kontulassa
15:07	MTV	Indonesiassa raju maanjäristys - voimakkuus 8,2
15:22	MTV	Poliisi aloitti esitutinnan Johan Bäckmanista ja MV-lehden Janitskinista
20:40	IL	Jokerien kausi päättyi suureen pettymykseen
20:48	IL	"Kauhujen osaston" väärinkäytösten selvittely jatkuu: "Henkilökunnalle tappouhkauksia"
21:05	MTV	Räikkönen mukana F1-kuskiensa kriisipalaverissa - mitä tapahtuu aika-ajolle